

Riksidrottsförbundet

Remiss – Idrotten vill

Idrottsrörelsens idéprogram

Diarienummer 866/18–02

Information inför remissyttrande

Bakgrund och instruktion: RF-stämman 2017 uppdrog till RS att revidera Idrotten Vill. I Idrotten Vill finns en hel del text som är hämtad ur RF:s stadgar. Denna text är markerad med **fet** stil i utkastet till Idrotten Vill. I stämmans uppdrag till RS ingick inte att revidera värdegrunden eller definitioner och konstaterande som är del i RF:s stadgar. I arbetet med idéprogrammet har det uppkommit diskussion kring formuleringar även i det som är stadgetext. Innan eventuella förslag till förändringar läggs avseende dessa delar skulle dock en djupare analys av sådana ändringars konsekvenser behöva göras. Därför är det enbart några mindre, rent redaktionella justeringar av stadgarna som föreslås såväl i detta utkast av Idrotten Vill som i förslaget avseende RF:s stadgar som också skickas på remiss till SF.

Om så önskas kan SF lämna synpunkter också på den textdel som är hämtad ur RF:s stadgar.

Remissinstanser: Riksidrottsstyrelsen (RS) har beslutat att idéprogrammet Idrotten Vill ska skickas på remiss till SF för yttranden. DF har också möjlighet att inkomma med yttranden.

Remisstid: Remissvaren ska ha inkommit till RF/SISU:s kansli senast den 6 februari 2019.

Behandling: Efter remisstidens utgång kommer RS att behandla inkomna remissvar och till RIM i maj 2019 lägga fram förslag på Idrotten Vill, idrottsrörelsens idéprogram.

Obs! Yttranden skickas **senast den 6 februari 2019** (gärna tidigare) till riksidrottsforbundet@rf.se.

Eventuella frågor: Besvaras av:

- Peter Mattsson, RF:s kansli, 08 699 60 60, peter.mattsson@rf.se.

Innehåll

Inledning	2
Vad är Idrotten Vill?	2
Idéprogrammets syfte.....	3
Verksamhetsidé.....	3
Idrotten ger	4
Fysisk utveckling.....	4
Psykisk utveckling.....	4
Social utveckling.....	5
Kulturell utveckling.....	5
Visionen	6
Svensk Idrott – Världens bästa!	6
Ledarskapet.....	6
Världens bästa idrott!	7
Värdegrunden	8
Glädje och gemenskap	8
Demokrati och delaktighet	8
Allas rätt att vara med.....	9
Rent spel.....	9
Idrottsrörelsens organisering	10
Idrottsrörelsen, bildningen och utbildningen	11
Idrottens indelning.....	12
Idrotten i samhället	13
Idrotten och kommersialiseringen.....	14

Svensk idrott i världen.....	15
Vart är idrottsrörelsen på väg?	15

Inledning

Vid Riksidrottsmötet i Umeå 1995 antog idrottsrörelsen enhälligt idéprogrammet Idrotten vill. Efter detta vidtog den kanske största folkbildningsövningen i svensk historia. En omfattande utvecklings- och utbildningsverksamhet startades på alla nivåer inom idrottsrörelsen där specialidrottsförbund antog egna idéprogram, baserade på Idrotten Vill, anpassade till den egna idrotten. Idrottsföreningar över hela landet tog Idrotten Vill som utgångspunkt för sina policyskrivningar och för sin verksamhet. I kommuner utgjorde Idrotten Vill en viktig grund för idrottspolitiska program. Idrotten Vill är basen för många initiativ som, med olika målgrupper, påverkar idrottsrörelsens verksamhet. Allt från anvisningar till stadgar till kampanjer av olika slag har gjorts med Idrotten Vill som utgångspunkt.

När idrottsrörelsen vid Riksidrottsmötet 2015 och sedermera 2017 beslutade om framtida strategiska områden, övergripande mål och en strategisk plan innehållande fem utvecklingsresor är det mycket som känns igen från den första versionen av Idrotten Vill. Det kan tolkas som att idrottsrörelsen har en djupt rotad ideologisk grund. Tiderna förändras dock, människor byts och att få ord i ett idéprogram att bli levande verklighet i den idrottsliga vardagen är en process som aldrig upphör. En folkrörelses största hot är att det blir tyst. Att diskussioner inte längre förs och att tankar inte bryts. Då försvinner engagemanget och rörelsen stannar av. Andan i Idrotten Vill är det motsatta – kring orden i detta dokument ska idrottsrörelsen samtala, debattera och mötas. Det är så vi gemensamt utvecklar det bästa vi har. Vår idrott. Det är så Idrotten Vill också blir vad hela idrottsrörelsen gör.

Vad är Idrotten Vill?

Samhället har för att fungera utvecklat en omfattande juridik eller rättsvetenskap. I denna är det *lagarna* som utgör vårt främsta rättesnöre. *Lagar*, av vilka ett antal dessutom är grundlagar, beslutas av folket, det vill säga av Riksdagen. Regeringen har sedan möjlighet att besluta om *förordningar* och en myndighet kan utfärda *föreskrifter* med stöd i lag och förordning. Inom idrottsrörelsen finns motsvarande regelhierarki. Det är folket, medlemmarna, som via representation beslutar om idrottsrörelsens lagar, stadgarna. Riksidrottsförbundets stadgar blir därmed ett regelverk som blir styrande för alla underliggande medlemsorganisationer. På samma nivå, *lag-nivån*, finns Idrottens Antidopingreglemente och Idrottens reglemente om otillåten vadhållning samt manipulation av idrottslig verksamhet, också fastställda av RF-stämman. Riksidrottsstyrelsen har sedan, enligt stadgarna, möjlighet att utfärda anvisningar till

stadgarna som till exempel Anvisningar för barn- och ungdomsidrott och Idrottsrörelsens uppförandekod.

Idrotten Vill, idrottsrörelsens idéprogram, är i detta sammanhang att betrakta som en utvecklad beskrivning av innebörden i 1 kap RF:s stadgar. Det är stadgarna som är bindande och Idrotten Vill som inspirerar till den verksamhet som uppfyller stadgarnas innebörd.

Idéprogrammets syfte

Idrotten Vill, idrottsrörelsens idéprogram, formulerar den ideologi samt de värderingar och ställningstaganden idrottsrörelsen byggs på. En ideologi kan beskrivas som en sammanfattning av de idéer, tankar och principer som lägger grunden för den ”ideala” verksamheten. Idéprogrammet för idrottsrörelsen, Idrotten Vill, finns därför till för att levandegöra och fördjupa det som är fastslaget i Riksidrottsförbundets stadgar, första kapitlet. Det är här vi hittar själva essensen av det vi gör: Verksamhetsidé, visionen och värdegrunden.

Idrotten Vill riktar sig till ledare inom idrotten på strategisk nivå, nationellt, regionalt och lokalt, samt till ledare inom för idrotten andra relevanta sektorer, så som kommun, landsting, stat, näringsliv eller inom det övriga civila samhället. Dokumentet ska också kunna läsas och förstås av alla som är intresserade av idrottsrörelsens ideologiska grunder, förhållningssätt och roll i samhället.

Verksamhetsidé

Idrott, för oss, är organiserad fysisk aktivitet inom vilken idrottsrörelsen erbjuder möjlighet till tävling och träning. Den fysiska prestationen har mer än försumbar betydelse och deltagandet styrs av regler som formulerats av idrottens organisation.

Idrotten inom idrottsrörelsen ger inte bara fysisk aktivitet och därmed fysisk utveckling. I det sammanhang som idrott bedrivs, tillsammans med andra, i den gemenskap som en förening erbjuder följer stora mått av även psykisk, social och kulturell utveckling. Att vara med i en förening är också att ingå i en demokrati, att ha möjligheten att göra sin röst hörd och att gemensamt vara med och ta ansvar för att verksamheten följer de principer

föreningens medlemmar vill att den ska byggas på. Idrottsrörelsens verksamhetsidé, själva essensen av det vi vill vara, är därför:

”Vi bedriver idrott i föreningar för att ha roligt, må bra och utvecklas under hela livet.”

Idrotten ger

Idrottsrörelsen efterlever FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna, FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) och FN:s internationella konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Med dessa följer till exempel att alla människor är lika mycket värda, att samma rättigheter gäller lika för alla människor, samt att människor ska ha rätt att säga vad de tycker, tro på vilken gud de vill eller inte tro på någon gud alls och kunna välja att vara med i föreningar. Kärnan i barnkonventionen är respekten för varje barn som individer med egna rättigheter, inte föräldrars eller andra vuxnas ägodelar. Varje barn, oavsett bakgrund, har rätt att behandlas med respekt och barnets bästa ska alltid komma i första rummet vid alla åtgärder som berör barn. Barnets åsikter ska komma fram och ges respekt. FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning tydliggör att personer med funktionshinder ska ha samma möjligheter till idrott som andra.

Fysisk utveckling

Kroppen är skapad för aktivitet. Idrott är fysisk aktivitet. Därför är idrott bra och utvecklande för oss människor. Genom idrottsverksamheten tränar vi och utvecklar kroppen så att vi mår bra och kan prestera mera såväl på idrottsbanan som i vardagen. Fysisk förmåga och fysiskt välmående påverkar människan på många sätt. Utöver att det skapar förutsättningar för ett långt och gott liv ger det också en tro på den egna förmågan – jag kan, jag vill! – som kan påverka välbefinnandet i flera avseenden. Idrotten har på så sätt stor betydelse för folkhälsan. Idrottsrörelsen kan erbjuda fysisk aktivitet i många olika former och med väldigt olika intensitet.

Psykisk utveckling

Idrott svarar mot djupt liggande mänskliga behov. I idrotten får vi utlopp för glädje och spontanitet, vi trivs och mår bra. Den som behöver utmaningar och mål att sträva mot kan finna det i idrotten. I idrotten finns ett inbyggt tävlingsmoment som inspirerar oss att

testa våra gränser, att utvecklas, uppnå bättre resultat och att prestera mer. Samtidigt kan idrott vara spännande och utvecklande utan att för den skull ställa krav på tävlingsresultat. Tävla går förstås att göra med andra, men också i allra högsta grad med mig själv. Att lära och utveckla förmågor, liksom att nå uppsatta mål, skänker tillfredsställelse för många, oavsett nivå. Att kämpa tillsammans med andra för att nå mål ger erfarenheter som är värdefulla på livets alla områden. Fysisk aktivitet har också en direkt påverkan på välmående och har visat sig lika effektivt mot depression som läkemedel och terapi.

Social utveckling

Idrott ger gemenskap. För många är kamratskapet i föreningen ett avgörande skäl att engagera sig. De får i föreningen en trygg social gemenskap. Barn och ungdomar lär sig att respektera och umgås med andra människor, också över generationer och kulturer. Genom ledarna får de positiva vuxna förebilder. Samhörigheten i föreningen motverkar ofrivillig ensamhet. Idrott i förening ger därmed ett mervärde som ska vara tillgängligt för alla. Föreningen är en enkel organisationsform. Den utvecklas av medlemmarna och deras ambitioner och blir det medlemmarna vill att den ska vara. Det finns många sätt att skapa samhörighet, delaktighet och engagemang. Den moderna föreningen fångar dessa och möter de behov som medlemmarna har.

Kulturell utveckling

Idrottsföreningen erbjuder en miljö där människor från olika delar av samhället, byn, staden, eller till och med världen, kan komma samman med ett språk som är gemensamt. Idrottens språk talas av alla oavsett härkomst, nationstillhörighet eller socioekonomisk status. Idrotten förenar, utbildar, bildar och skapar samhörighet.

Genom sin verksamhet bidrar idrotten till stadens, ortens eller bygdens utveckling och skapar en känsla av sammanhang och tillhörighet. Idrotten är en central och folkkär del av vårt kulturarv och har en stark attraktionskraft på människor i alla samhällsskikt och i alla åldrar. Inom idrotten lär vi oss, fungera tillsammans med andra, att ta ansvar, utvecklas och att göra vårt allra bästa.

Visionen

Svensk Idrott – Världens bästa!

Svensk idrott vill vara bäst i världen för alla på alla nivåer. Vi vill ständigt utvecklas och förbättras både till form och innehåll. Det bygger på en självstyrande och samlad idrottsrörelse med starka förbund och föreningar samt en utbildningsverksamhet i världsklass.

Världens bästa barnidrott är den som fångar intresset hos varje enskilt barn och lägger grunden för det som ska bli en livslång relation med idrotten. Inom ungdomsidrotten bygger världens bästa idrott vidare på engagemanget och ger möjligheten för den som vill idrotta mycket att göra det och den som också har andra intressen att odla både dessa och sin idrottsliga medverkan. Världens bästa vuxenidrott ger utrymme för de som vill tävla att göra det på sin nivå, vare sig det är bland de bästa i världen eller med kompisarna, samtidigt som den som vill träna och utvecklas, kanske tävla med sig själv, men utan tankar på resultat att jämföra med andra har utrymme att göra det, under hela livet. Oavsett vilket håller verksamheten sådan kvalitet att den som vill idrotta väljer att göra det inom idrottsrörelsen.

Idrottsrörelsen kan, i kraft av sitt självstyre inom förbund och föreningar, starkt bidra till sin egen utveckling och framtida förnyelse. Detta är folkrörelsens allra största tillgång. Om över tre miljoner individer, medlemmar, funderar över hur verksamheten ska utvecklas för att bli, och vara, världens bästa idrott, då kommer idéerna och ambitionerna inte att saknas.

Inom idrottsrörelsen är tävling ett återkommande element. Verbet tävlas ursprungliga innebörd sägs komma från latinets *competere* vars betydelse snarast kan översättas som att komma tillsammans, att sträva tillsammans. I det perspektivet är tävling ett helt naturligt element för att stötta varandra till fortsatt utveckling och framtida mål.

Idrottsrörelsen är stolt över att erbjuda tävling och vill göra det på ett sätt där skillnader i förutsättningar som handlar om exempelvis fysisk mognad eller annan tidig utveckling minimeras och istället ersätts med ett fokus på utveckling där var och en får stimulans av tävling som utmanar individens nuvarande färdighetsnivå.

Ledarskapet

Det ledarskap som utvecklas i idrottsrörelsen är uppskattat och väldigt ofta eftertraktat av många, både utanför idrotten och utom vår landsgräns. Ledare vars filosofi bygger på

idrottsrörelsens värdegrund skapar såväl resultat som effektivt fungerande och välmående individer som är rustade för både idrott och det de kan tänkas vilja ägna sig åt på annat håll. Ledarrollen är ett förtroendeuppdrag och kan bara innehas av den som andra, det vill säga de som utser och de som ska ledas, har förtroende för. Om förtroendet av någon anledning förbrukats, och bedömningen är att det inte går att återskapa, ska ledaren skiljas från sitt uppdrag. När ledarrollen handlar om att utöva ledarskap för barn är det vuxnas ansvar att säkerställa att ledarna har det förtroende som krävs. Att vara ledare är ingen rättighet utan en roll ledaren tilldelas i förtroende.

Idrottsrörelsen bygger i allt väsentligt på det ideella ledarskapet. Idrottsledare ägnar varje år ett omfattande antal timmar åt idrotten, som aktivitetsledare/tränare eller förtroendevalda föreningsledare. Mängder av funktionärer erbjuder sin tid för att få idrottens verksamhet att fungera. Alla dessa förenas av en och samma enkla anledning – kärleken till idrotten och intresset för de människor som finns där. Denna svenska idrottsmodell lägger en plattform där väldigt många har möjlighet att ägna sig åt idrott. Tack vare en engagerande, inspirerande och lockande verksamhet väljer också de allra flesta att stanna inom idrottsrörelsen, under hela livet, som aktiv idrottare, ledare och/eller funktionär. Genom sin påverkan på så många delar av samhället gör idrottsrörelsen Sverige väldigt mycket starkare. Nästan alla barn och ungdomar i landet är under någon period av sitt liv med i idrotten. Det ger idrottsledarna de näst efter familjen och skolan största möjligheterna att påverka och utveckla morgondagens vuxna och att härigenom bidra till ett bättre samhälle. Idrotten Vill att verksamheten ska genomsyras av hög kvalitet och ledarna, tillsammans med övriga vuxna, bär ett stort ansvar för verksamhetens kontinuerliga utveckling. Deras roll består av att både stötta idrottslig utveckling och av att förmedla idrottens grundläggande värderingar.

Världens bästa idrott!

Utan det ideella ledarskapet skulle idrottsrörelsen inte vara vad den är. Det är ledarnas skiftande bakgrund, olika perspektiv och gemensamma kompetens som gör den upplevelse som såväl ledare som idrottsaktiva får av idrottsföreningens verksamhet. I den ideella föreningen står syftet, ändamålet, att bedriva idrottslig verksamhet i centrum. Världens bästa idrott, på alla nivåer, är den idrott som erbjuder aktivitet, glädje och gemenskap i en miljö där alla i demokratisk ordning kan vara med och påverka verksamhetens utformning.

För idrottsrörelsen är världens bästa verksamhet också ett kvalitetsmått att sikta mot. Det är en ambition, en strävan efter att göra så bra som det på något vis går, att ständigt vilja

utvecklas, bli bättre och därigenom ge många människor möjligheten att utöva idrott utifrån sin ambitionsnivå. En sådan inställning ska genomsyra idrottsrörelsens hela verksamhet.

Värdegrunden

Idrottsrörelsens värdegrund består av fyra grundläggande principer. Dessa är beslutade av RF-stämman, ingående i RF:s stadgar, och vägledande för all verksamhet som bedrivs inom ramen för RF:s medlemsförbund och deras föreningar. I stadgarna står att verksamhet ska bedrivas i enlighet med vision, verksamhet och värdegrund. På det sättet blir värdegrunden ett sätt att styra verksamheten. Idrottsrörelsen vill att medlemmarna i föreningen använder värdegrunden som riktmärke då man diskuterar och så småningom enas om den verksamhet som ska bedrivas i föreningen. Värdegrunden består av:

Glädje och gemenskap

Glädje och gemenskap är starka drivkrafter för att idrotta. Vi vill bedriva och utveckla all verksamhet så att vi ska kunna ha roligt, må bra och utvecklas under hela livet.

Glädje och gemenskap är också ett förhållningssätt, bland annat till tränar- och ledarskap. Med detta som grund lockar verksamheten människor att ge av sin tid dels för att stötta och hjälpa andra men också för att glädjen, gemenskapen och delaktigheten uppdraget är belöning i sig själv.

Demokrati och delaktighet

Föreningsdemokratin innebär att alla medlemmars röst har lika värde. Delaktighet innebär att alla som deltar får vara med och bestämma om och ta ansvar för sin verksamhet. Demokrati och delaktighet ska utövas jämställt och oavsett bakgrund.

FN:s barnkonvention säger att barn ska ges möjligheten att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. I omklädningsrummet, eller på idrottsarenan, bygger det goda ledarskapet på involvering, medbestämmande och människors rätt att utvecklas.

Idrottsrörelsen kan, och vill, göra en stor insats för människors upplevelse av och förståelse för demokrati. Idrotten Vill att barn och unga ges stora möjligheter att både göra sin röst hörd och att påverka den verksamhet de är del av.

Viktiga beståndsdelar i demokrati är öppenhet och transparens där alla medlemmar ges möjligheten att bilda sig sin egen uppfattning om verksamheten, göra sin stämma hörd och även påverka verksamhetens inriktning.

Allas rätt att vara med

Allas rätt att vara med innebär att alla som vill ska kunna vara med utifrån sina förutsättningar. Alla som vill oavsett kön, könsidentitet och uttryck, etnisk och social bakgrund, religion/trosuppfattning, funktionsförmåga, sexuell läggning eller ålder får vara med i föreningsdriven idrottsverksamhet.

Ojämligheter finns dock i vårt land och så också inom idrottsrörelsen. Till exempel har människor med utländsk bakgrund, företrädesvis flickor, människor i socioekonomiskt svaga områden och människor med någon typ av funktionsnedsättning historiskt inte varit representerade inom idrottsrörelsen i samma utsträckning som andra. Därför arbetar idrottsrörelsen uppsökande och aktivt inkluderande för att påverka människor att vilja följa med i den frivilligrörelse och frivilligverksamhet som idrottsrörelsen utgör.

Idrottsrörelsen vill att kvinnor och män ska ha samma makt att forma idrotten och sitt deltagande i idrottsrörelsen. Idrottsrörelsen vill också kontinuerligt och aktivt syna de normer som präglar idrottens miljöer samt hur de påverkar individer och grupper. Idrottsrörelsen vill vara intressant, relevant och välkomnande för människor oavsett vilka de är och varifrån de kommer. Detta gäller på tävlingsarenan, i omklädningsrummet, på träningen och i styrelserummet.

Allas rätt att vara med innebär också att politisk åskådning eller uppfattning aldrig kan vara en grund för att utestänga någon. Den som vill, och den som lever och leder efter idrottsrörelsens värdegrund är välkommen att vara med!

Rent spel

Rent spel och ärlighet är en förutsättning för tävlande på lika villkor. Det innebär att följa överenskommelser och leva efter god etik och moral. Detta inkluderar bland annat att aktivt arbeta mot doping, matchfixing, osund

ekonomi och annat fusk samt mot diskriminering, trakasserier, kränkningar och våld såväl på som utanför idrottsarenan.

Rent Spel handlar också om att göra sitt yttersta för att följa gemensamma regler och respektera sina medtävlande. I idrottsrörelsens uppförandekod, en anvisning till RF:s stadgar och dess värdegrund, står att läsa mera om vad som ska utmärka ledares och individers förhållningssätt och etiska grundsyn.

Idrottsrörelsens organisering

Vi organiserar vår idrott i självständiga föreningar och förbund som tillsammans utgör en fri och frivillig folkrörelse förenad i Riksidrottsförbundet. Basen är människor som sluter sig samman i självständiga föreningar, runt en gemensam idé och verksamhet.

Nedan text kan/bör illustreras i bild

Föreningarna har organiserat sig i specialidrottsförbund, huvudsakligen utifrån olika idrotter, eller samlingar av olika idrotter. Några förbund, så kallade fleridrottsförbund, riktar sig i stället till särskilda grupper. Specialidrottsförbunden har det fulla ansvaret för idrottsverksamheten, inklusive tävlingsverksamheten inom alla de idrottsgrenar förbundet administrerar. Specialidrottsförbunden samlar sig som medlemmar i Riksidrottsförbundet som också är en ideell förening. RF-stämman är idrottsrörelsens högsta beslutande organ.

Vi är en samlad idrottsrörelse som verkar för samma vision och värdegrund, vilken genomsyrar alla förbund och föreningar. Vi värnar om den svenska idrottsrörelsens tradition där elitidrotts- och breddverksamhet sker i nära samverkan. Detta ger inspiration, utveckling och livskraft.

Som inspirationskälla och som underhållning är idrotten en betydande ingrediens i människors nöjesliv. Varje dag i veckan finns spännande evenemang, match, träning eller tävling, att ta del av antingen på plats eller i någon av alla de lättillgängliga medier som sprider såväl idrottens resultat som sällsamt spännande historia. Idrotten och utövandet av idrotten är likaså en viktig del i människors fritid helt enkelt för den källa till glädje och rekreation som idrottsutövning utgör.

Idrottsrörelsens organisation och uppbyggnad vilar på associationsformen ideell förening. Alla medlemsorganisationer från den lilla idrottsföreningen till det stora specialidrottsförbundet är ideella föreningar.

I en förening finns inga ägare och inget krav på avkastning. Medlemmarna bestämmer ändamålet med verksamheten och hur verksamheten ska utformas. Förening och förbund ansvarar för sin egen verksamhet genom beslut på årsmöte, och mellan årsmöten genom den styrelse som årsmötet väljer. Medlemmarna i såväl förening som förbund kan och bör därmed ställa sin styrelse till svars om man anser att verksamheten inte följer den inriktning man gemensamt beslutat om. Alla resurser, både pengar och ideella insatser, används för att bedriva verksamhet och ett eventuellt överskott används för ny verksamhet.

Den ideella föreningen är inte en offentlig verksamhet med det ansvar och de skyldigheter som myndigheter eller förvaltningar har. Eftersom en ideell förening varken är ett företag eller en offentlig verksamhet vill idrottsrörelsen heller inte behandlas som något av dem.

Idrottsrörelsen, bildningen och utbildningen

Idrottsrörelsen som folkrörelse är en betydande aktör när det gäller att ge människor utrymme och möjlighet att lära och växa. Genom sitt studieförbund, SISU Idrottsutbildarna kan idrottsrörelsen, genom folkbildning, stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin, som gör det möjligt för en ökad mångfald av människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen, som bidrar till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället, och bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet. På köpet får idrottsrörelsen en bättre föreningsutveckling och ett ökat ansvarstagande i idrottsrörelsens egen demokratiska uppbyggnad. Studieförbundet har tonvikt på lokal verksamhet och stödjer verksamheten i idrottsföreningarna i landets samtliga kommuner, genom distriktens konsulenter. Folkbildningen med dess arbetsformer, är väl anpassad för idrottsföreningens behov. Genom lärgruppen ledd av egna ledare där deltagarna får arbeta med kända frågeställningar, kan den totala kunskapsnivån bland medlemmarna höjas och utvecklingen av föreningsverksamheten främjas.

Genom SISU Idrottsutbildarna organiseras och genomförs också den idrottsövergripande utbildningen, som kompletteras av specialidrottsförbundens egna specifika utbildningsinsatser. Metoder och material anpassas efter de kontinuerligt förändrade möjligheterna till effektivt lärande.

Idrottens indelning

Vi delar in vår idrott efter ålder, syfte och ambitionsnivå. Med barnidrott avser vi i allmänhet idrott till och med tolv års ålder. Med ungdomsidrott avser vi idrott för tonåringar och ungdomar 13–20 år, och idrotten för åldrarna 21–25 kallar vi idrott för unga vuxna. Med vuxenidrott avser vi idrott för dem som är över 25 år.

I barnidrotten leker vi och ger barnen tillfälle att pröva på olika idrotter och vi tar hänsyn till barns många gånger olika utvecklingstakt. Fokus ligger på grundläggande färdigheter, rörelseglädje och vilja. Att ge barnen möjlighet till allsidig idrottsutveckling är normgivande för verksamheten. Tävlning är många gånger en del av leken och ska alltid ske på barnens villkor. Idrott för barn ska bedrivas ur ett barnrättsperspektiv och följa FN:s konvention om barns rättigheter (Barnkonventionen). Därmed ska barn ges utrymme att vara med och bestämma och själva påverka den verksamhet de är delaktiga i. Idrott för barn ska i första hand bedrivas i enkla former i närområdet. Även tävlingsverksamhet ska huvudsakligen ske lokalt och resultat ska ges liten uppmärksamhet. Barn mår bra av att utöva flera olika idrotter och ska ha rätt att göra detta. Idrottsledare för barn ska ges möjlighet till grundläggande kompetensutveckling om ledarskap, pedagogik, om barns fysiska, psykiska och sociala utveckling samt i den egna specialidrotten.

I ungdomsidrotten, idrotten för unga vuxna och vuxenidrotten skiljer vi på breddidrott och elitinriktad idrott. När i ålder det är aktuellt med någon slags skiljelinje är olika för olika idrotter. Idrottsrörelsen vill att idrottaren själv ska kunna välja väg, där den som vill träna flera gånger får göra det och den som också vill göra andra saker fortfarande ska uppleva det positiva i idrotten. Övergången mellan barn- och ungdomsidrotten ska ske successivt och hänsyn ska tas till individens olika behov, som bland annat kan ha att göra med kön, samt förutsättningar och utvecklingstakt. Tävlings- och träningsverksamheten för idrottare oavsett kön ska utformas så att den stimulerar till kvalitativ och långsiktig idrottslig utveckling, och motverkar utslagning. Kvinnor och män, flickor och pojkar ska ges förutsättningar att träna och tävla tillsammans. Idrottare, oavsett kön, som har ambition att göra en seriös elitsatsning ska ges möjlighet att göra detta under socialt trygga former och med välutbildade tränare, kompetenta inom alla de områden som påverkar både den idrottsliga prestationen och välmåendet. Ledarskapet är centralt för ungdomars vilja och intresse att idrotta och ledare och tränare i ungdomsidrotten ska ges möjlighet att fördjupa sina kunskaper om tränings-, tävlings- och mästerskapslära inom den egna idrotten samt om människors fysiska, psykiska och sociala utveckling. I ungdomsidrotten ska individerna ges möjlighet att utvecklas till sin egen bästa coach och ges större utrymme att själva påverka den verksamhet de är delaktiga i.

I den elitinriktade idrotten är prestationsutveckling, lärande och goda tävlingsresultat vägledande. Idrottsliga framgångar är bra och viktigt för Sverige. Därför ska svenska idrottsutövare ges möjligheter att, inom ramen för svensk idrotts värderingar, maximalt få utveckla sin prestationsförmåga med sikte på att uppnå internationell elitnivå. Samtidigt ska idrotten redan från början förbereda idrottarna för livet efter idrottskarriärens slut genom möjligheten till en dubbel karriär med elitidrott och utbildning eller elitidrott och arbete. Ledarna inom elitidrotten ska ges kontinuerliga möjligheter till kunskapsutveckling, genom utbildning, omvärldsbevakning och nätverkande med och lärande av varandra. Idrottarna ska samtidigt få större förståelse för sin egen prestation och faktorer som påverkar denna, likväl som det egna välmåendet.

I breddidrotten är hälsa, trivsel och välbefinnande normgivande, även om utveckling, prestation och tävlingsresultat ofta tjänar som sporre. Idrottsrörelsen ska ständigt vara lyhörd för nya trender och människors växlande behov och önskemål. Detta innebär bland annat att kontinuerligt se över och utveckla den egna tränings- och tävlingsverksamheten.

Idrotten i samhället

Idrottens drivkraft är glädjen och gemenskapen i gruppen eller laget, utmaningen och nerven i tävlingen, känslan att spränga sina gränser och välmåendet av att träna. Samtidigt ger idrotten mervärden för samhället som handlar om mycket mer än att det bara är en rolig fritidsaktivitet.

Eftersom en tredjedel av alla svenskar är med i idrottsrörelsen får det en mycket stark effekt på samhället. Det ger positiva effekter på allt ifrån hälsoekonomi och självkänsla till besöksnäring och integration. Ofta är idrottsföreningen motorn och det sammanhållande kittet i mindre samhällen och bostadsområden.

Idrottsrörelsen är och vill vara en stark och positiv medkraft i samhällsutvecklingen. Eftersom nästan alla barn någon gång under sin uppväxt är med i en eller flera idrottsföreningar har idrottsledare och idrottsrörelsen som helhet en viktig roll för att skapa gemenskap och framtidstro i samhällets alla delar.

Med en så stor andel av medborgarna som medlemmar i idrottsrörelsen, samt med engagerande påverkan på ännu fler – inte minst då svenska idrottare försvarar Sveriges färger i VM, Olympiska Spel och Paralympiska Spel – är idrottsrörelsen en väldigt viktig del av det svenska samhället. Ju flera som inspireras, aktiveras och därmed blir del av den

gemenskap som en förening kan erbjuda samt får tillfälle att utöva idrott och fysisk aktivitet, desto bättre är det för Sverige. Idrottsrörelsen gör helt enkelt Sverige starkare. Detta inser både kommuner, regioner och stat vilka samtliga bidrar med resurser till möjliggörande av idrottsrörelsens verksamhet.

Uppgårelsen mellan stat, regioner, kommuner och idrottsrörelsen kan enkelt beskrivas som att man tjänar varandras syften. Idrottsrörelsen får resurser för att bedriva sin verksamhet så länge som den fyller behov som samhället har. Med hjälp av resurserna kan idrottsrörelsen själv bestämma över sin verksamhet, utan utomstående inblandning, och framför allt bedriva verksamheten till stor glädje för väldigt många i samhället. I många andra länder är idrotten snarare ett medel för att förverkliga statens politik och styrs därmed också av stat och politik. I Sverige är det Riksidrottsförbundet som har uppdraget att fördela statens stöd till idrotten. Detta stöd går till allra största del till föreningar men också till idrottens övriga organisationer på regional och nationell nivå. I och med detta är Riksidrottsförbundet inte bara en sammanhållen medlemsorganisation utan RF verkar i kraft av bidragsfördelare också i myndighets ställe. Idrottsrörelsen i Sverige värnar sin frihet och sitt självbestämmande. Vi tror också att denna ordning gör att statens, regioners och landstings, samt kommuners stöd till idrotten ger så oerhört mycket mera tillbaka. Samtidigt uppskattar idrottsrörelsen det samhälleliga stöd som möjliggör idrottsrörelsens verksamhet och ger oss chansen att bidra till ett starkare Sverige.

Idrotten och kommersialiseringen

Idrottens betydelse och dragningskraft är betydande. Den lockar många åskådare, följare och engagerade. Många idrottsföreningar är bokstavligen centrala i sin närmiljö. Idrottsföreningen kan vara det som förenar en hel by runt ett gemensamt intresse. Den kan också vara stadens riktiga stolthet som via sin representation ger kommunen medial uppmärksamhet och genom sitt lokala och sociala engagemang bidrar till minskad risk för utanförskap och till ökad möjlighet för individer att finna meningsfull sysselsättning. Det stora intresset gör att idrotten får ett kommersiellt värde. Detta kan till exempel skapas genom rätten att få arrangera och visa elitidrott, eller genom att kommersiella aktörer vill samverka med idrottare, föreningar och förbund. Idrottsrörelsen vill stärka sina resurser för att ännu bättre kunna uppfylla ändamålet med föreningens eller förbundets verksamhet och strävar därför efter att utveckla sina kommersiella samarbeten. Ofta utvecklar ett samarbete både idrotten och den samarbetande parten som via idrotten får inblick i idrottens metoder för att utveckla prestation och dessutom ges möjligheten att samverka med andra organisationer och företag med liknande intressen.

Idrotten är en synnerligen framgångsrik svensk exportindustri och även en av Sveriges bästa och billigaste marknadsföringsåtgärder. Svenska idrottare på besök, eller mera permanent utplacerade runt om i världen är goda förebilder som sprider en positiv bild av Sverige och det svenska samhället till sin omgivning. Då Sverige arrangerar idrottsevenemang är det en injektion för besöksnäringen och hela det omgivande samhället.

Svensk idrott i världen

Svensk idrott ska bidra med sin kompetens i strävan att utveckla idrotten internationellt. Genom representation i internationella organ ska vi kontinuerligt stärka vårt internationella inflytande. Grunden för idrottens internationella arbete är en tro på idrotten som internationell mötesplats och brobyggare mellan människor. Idrottens självständighet och oberoende är grunden för det. Idrottsrörelsen är partipolitiskt och religiöst obunden och kan i många fall bidra till en ökad öppenhet i världen. Idrottsrörelsens förhållningssätt är att idrottsutövarna ska kunna ha vilken nationalitet, religion eller politisk åskådning som helst och ändå delta på samma villkor. Då är idrottens potential som mötesplats som störst.

Svensk idrott, och dess internationella representanter, ska alltid stå för ”good governance” vilket bland annat omfattar demokratiska processer, transparens och anti-korruption. Svensk idrott ska verka för att den internationella idrotten utvecklas av idrotten på dess egna villkor och på demokratiska och jämställda grunder.

Vart är idrottsrörelsen på väg?

Idrotten Vill är idrottsrörelsens idéprogram. Detta beskriver vad idrottsrörelsen vill vara, hur vi vill uppfattas och vad vår verksamhet ska kännetecknas av. Samtidigt är idrottsrörelsen i ständig förflyttning. Annars vore det ingen rörelse. Idrottsrörelsen vill anpassa sig efter samhällets utveckling och tidens tecken. Vi vill vara öppna för nya idrotter och för nya former av engagemang. Moderna föreningar som använder moderna hjälpmedel för att både bedriva verksamhet och engagera sina medlemmar ska kontinuerligt se dagens ljus. Detta händer då människor kommer tillsammans, i verkliga livet eller i den digitala formen, diskuterar, föder idéer och vågar prova nya vägar. Och den resan, den har bara startat!

För dig som vill lära mera om idrottsrörelsens framtida resa, i form av övergripande mål, strategiska plan och verksamhetsinriktning finns mer att hämta på www.rf.se.